

Sygn. akt: WZ 14/13

## POSTANOWIENIE

Dnia 22 lipca 2013 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Edward Matwijów (przewodniczący)

SSN Marek Pietruszyński

SSN Jerzy Steckiewicz (sprawozdawca)

Protokolant Marcin Szlaga

przy udziale prokuratora Wojskowej Prokuratury Okręgowej del. do Naczelnej Prokuratury Wojskowej ppłk. Anny Czapigo

w sprawie B. L., po rozpoznaniu w Izbie Wojskowej na posiedzeniu w dniu 22 lipca 2013 r., zażalenia B. L. na postanowienie Wojskowego Sądu Okręgowego z dnia 5 czerwca 2013 r., umarzające postępowanie o odszkodowanie i zadośćuczynienie, po wysłuchaniu prokuratora

### **p o s t a n o w i ł:**

- 1. zaskarżone postanowienie utrzymać w mocy,**
- 2. koszty postępowania odwoławczego ponosi Skarb Państwa.**

### **UZASADNIENIE**

B. L. został skazany wyrokiem Wojskowego Sądu Rejonowego z dnia 25 października 1950 r. za przestępstwo z art. 87 w zw. z art. 86 § 2 d. kkWP na karę 6 lat więzienia i kary dodatkowe – pozbawienia praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na okres 3 lat oraz przepadek mienia. Wyrok ten został

utrzymany w mocy wyrokiem Najwyższego Sądu Wojskowego w Warszawie z dnia 9 lutego 1951 r.

Postanowieniem Zgromadzenia Ogólnego Sędziów Najwyższego Sądu Wojskowego w Warszawie z dnia 18 grudnia 1951 r. orzeczenie Najwyższego Sądu Wojskowego z dnia 9 lutego 1951 r. zostało uchylone, a wyrok Wojskowego Sądu Rejonowego z dnia 25 października 1950 r. zmieniony poprzez zmianę kwalifikacji czynu przypisanego skazanemu, na art. 29 Dekretu z dnia 13 czerwca 1946 r. o przestępstwach szczególnie niebezpiecznych w okresie odbudowy Państwa (Dz. U. z 1946 r. Nr 30, poz. 192 z późn. zm.) oraz złagodzenie kary do 3 lat więzienia. Uchylono obie kary dodatkowe.

B. L. odbywał tę karę od dnia 11 maja 1950 r. do dnia 25 marca 1952 r., kiedy to został warunkowo zwolniony na mocy postanowienia Wojskowego Sądu Rejonowego z dnia 20 marca 1952 r.

Postanowieniem z dnia 22 listopada 1952 r. Wojskowy Prokurator Rejonowy zastosował ponadto względem skazanego amnestię, łagodząc karę więzienia do roku i 6 miesięcy.

Postanowieniem Zgromadzenia Ogólnego Sędziów w W. z dnia 14 grudnia 1957 r. wszystkie orzeczenia wydane poprzednio przez sądy wojskowe wobec B. L. zostały uchylone i postępowanie karne wobec niego umorzone z braku cech przestępstwa.

B. L. zwrócił się do Sądu Okręgu Wojskowego [...] z wnioskiem o zasądzenie odszkodowania w kwocie 16.050 ówczesnych złotych i zadośćuczynienie w kwocie 10.000 zł za niesłuszne skazanie. Wskazany Sąd postanowieniem z dnia 7 maja 1960 r. zasądził na jego rzecz 7500 zł tytułem odszkodowania i 4.000 zł tytułem zadośćuczynienia (razem 11.500 zł), które zostały wypłacone. Zasądzona kwota stanowiła równowartość 7,477 (~7,5) ówczesnych średniej płacy (1538 zł).

W dniu 4 marca 1993 r. B. L. wniósł do Sądu [...] Okręgu Wojskowego o zasądzenie świadczenia uzupełniającego w wysokości 120.000.000 PLN tytułem odszkodowania i 60.000.000 PLN tytułem zadośćuczynienia. Postanowieniem Sądu P./.../ Okręgu Wojskowego z dnia 1 lipca 1993 r. przyznano mu na podstawie art. 8 ust. 4 ustawy z dnia 23 lutego 1991 r. o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych

wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego (Dz. U. z 1991 r. Nr 34, poz. 149 z późn. zm.) kwoty 75.520.000 PLN tytułem odszkodowania i 65.500.000 PLN tytułem zadośćuczynienia, co dawało razem kwotę 141.020.000 PLN, ale kwotę do wypłaty pomniejszono o 22.500.000 PLN jako równowartość kwoty wypłaconej w 1960 r., co spowodowało, że wnioskodawca otrzymał w sumie 118.520.000 PLN. Kwota ta stanowiła wtedy równowartość 39,507 (~39,5) ówczesnej średniej płacy (3.000.000 PLN). Postanowienie to stało się prawomocne z dniem 15 lipca 1993 r., a zasądzone kwoty zostały wypłacone.

W dniu 18 lutego 2013 r. B. L. wniósł ponownie o zasądzenie na jego rzecz dodatkowego odszkodowania w kwocie 50.000 zł „za wyrządzone szkody moralne” oraz w kwocie 30.000 zł „za utratę zdrowia i możliwości zarobkowania”, czyli dodatkowego zadośćuczynienia w kwocie 80.000 zł.

Postanowieniem z dnia 5 czerwca 2013 r., Wojskowy Sąd Okręgowy w [...] umorzył na podstawie art. 17 § 1 pkt 7 k.p.k. postępowanie w sprawie B. L. z uwagi na powagę rzeczy osądzonej, bowiem cyt. wcześniej wyrokiem z dnia 1 lipca 1993 r., roszczenie uzupełniające zgłoszone przez B. L. zostało już zaspokojone.

Na to postanowienie wnioskodawca wniósł zażalenie, w którym stwierdził, że przyznane mu dotąd odszkodowania i zadośćuczynienia były niewystarczające i nieadekwatne do „poniesionych strat i kosztów w postaci utraty wolności, zdrowia, godności, znoszonych tortur fizycznych i psychicznych”.

Uznając zażalenie za nieuzasadnione Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wnioskodawca, niezależnie od przyznanego mu w 1960 r., w oparciu o przepisy Kodeksu postępowania karnego, odszkodowania i zadośćuczynienia za niesłuszne skazanie, uzyskał również w 1993 r. uzupełniające świadczenie na podstawie ustawy z dnia 23 lutego 1991 r. o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego.

Ponowne, po dwudziestu latach, wystąpienie o dalsze jeszcze zadośćuczynienie i odszkodowanie nie mogło być uwzględnione z uwagi na zaistniałą przeszkodę procesową w postaci powagi rzeczy osądzonej (*res iudicata*), co Wojskowy Sąd Okręgowy jasno wyjaśnił w uzasadnieniu zaskarżonego

postanowienia. Wnioskodawca wystąpił bowiem ponownie o to samo (odszkodowanie i zadośćuczynienie), czego domagał się w 1993 r. i co zostało mu już przyznane.

Na marginesie należy zauważyć, o czym zresztą jest mowa w postanowieniu Sądu pierwszej instancji, że ogółem B. L. odbywał karę więzienia przez niespełna 22 miesiące, a otrzymał od Skarbu Państwa (po odpowiednim przeliczeniu) równowartość prawie 47 średniej płac, co stanowiło kwotę w wysokości 175.722,51 zł

Mając powyższe okoliczności na uwadze postanowiono, jak na wstępie.

**Pouczenie:** Na to postanowienie zażalenie nie przysługuje.